

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Feldmann, Masius Johann.; gehalten von
Masius Johann Feldmann.

Titel | Title:

Rede bei der Feier des Königlichen
Geburtstages, am 28sten Januar 1814, auf
dem grösseren Hörsaal des Gymnasiums in
Altona gehalten

Udgivet år og sted | Publication time and place: Altona : gedruckt in der Hammerich- und
Heinekingschen Buchdruckerei, 1814

Fysiske størrelse | Physical extent:

16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Tidsskrifter

1814

37.-197.

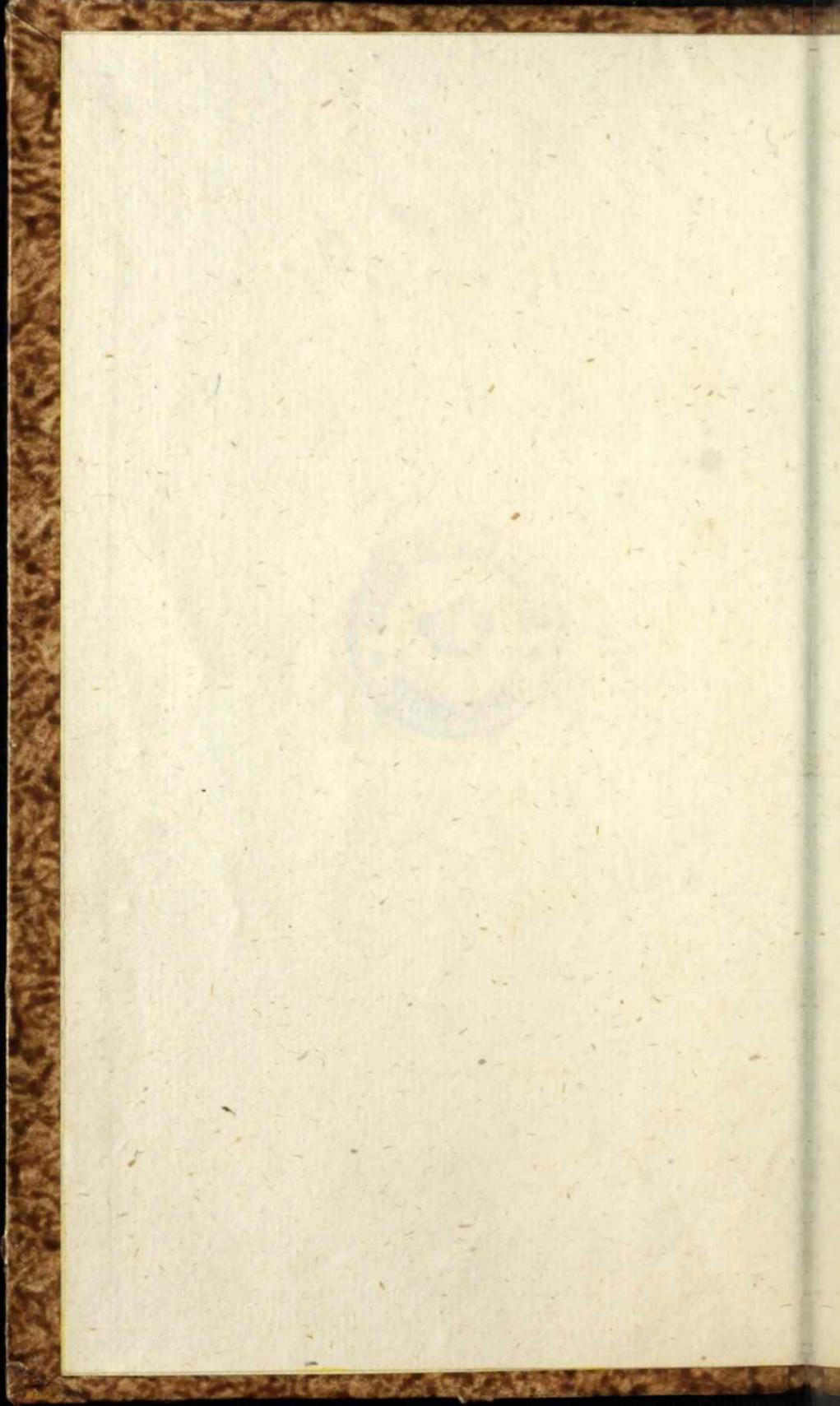
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021868052

R e d e
bei
d e r F e i e r
d e s
K ö n i g l i c h e n G e b u r t s f e s t e s ,
am 28sten Januar 1814,
auf dem
größeren Hörsaal des Gymnasiums
in Altona,
gehalten
von
M a sius J o h a n n F e l d m a n n ,
P r o f e s s o r u n d C o r e c t o r .

A l t o n a ,
gedruckt in der Hammerichs- und Heinckings-
schen Buchdruckerei.

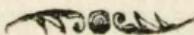

Aus jenem Kreis, in dessen Mitte
Ich jüngst „Irene's Hoffnung“ sprach;
Ein Kreis, der nicht aus leerer Sitte
Nur ahmt der Väter Weise nach;

Ertönt der Wunsch, hör' ich die Bitte,
Des Epheus Ranke, die ich brach,
Der nahen Hoffnung leise Tritte,
Im Schattenriss zu seh'n! doch ach!

Ich fühl's, dem Gilde rascher Eile
Fehlt der Vollendung letzte Zeile,
Zu hohen Hallen kann's nicht gehn.

Beglückte Zeit, und Ruh' und Weile
Entfalten da noch manche Zeile,
Wo nur — Gedankenschatten — stehn.

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Trauernd ruhte der graue Albis schon eine volle Jahrwoche; sein schilfumwundenes Haupt gesenkt; wesenlos auf seine Urne gelehnt, hinstarrend auf seiner Gewässer unfruchtbare, einförderig wechselndes Spiel. Nicht von Albions, nicht von des Mittelmeeres Küsten, nicht von des Atlas weitgedehnten Gestaden wählten auf schwimmenden Palästen des Handels Schätze sich mehr seine Fluten herauf; des benachbarten Nordens und des Germanischen Bodens und Fleisches Erzeugnisse glitten nicht wieder seine Wellen hinab zum fernen Ozean; seiner flatternden Wimpel frohlockendes Spiel verschwand; das rege Getöse seiner Werft verhallte; verendet saß Hammona, seine älteste, reichste Tochter; und flagend ihre nahe, jüngere Schwester. Denn dieses Mal trieb nicht Erbfolgezwist um Thronen, nicht des wahren Glaubens Feuereifer, noch auch Europa's schwer-

abzuwägendes Gleichgewicht die Völker zum blutigen Kampfe; es galt „der Freiheit der Meere!“ So lautet auf dem hingeworfenen Handschuh der Fehde die Inschrift; so erzählt die Muse der Geschichte es den Zeitgenossen und der Nachwelt.

Im einformigen Schneekengange schlief so eine trübe Jahrwoche dahin; des Handels und der Gewerbe siets wirksames Getriebe immer mehr lähmend. Doch sassen hier des Elbusfers Kinder, der allmählig versiegenden Quelle ungeachtet, lange noch ungestört in häuslicher Ruhe; blos ahndungsvolle Zuschauer des großen Kampfes, zu dessen Entscheidung der Lemse und Seine Bewohner in die Schranken traten; zu dessen Führung sie der Mittämpfer so viele in die Schranken beriesen; lebten den häuslichen Bienen gleich, im rauhen Herbst und starrenden Winter feiernd und sparsam von dem sich nährend, welches mehr als ein lachender Frühling und fruchtbarer Sommer in friedlichen Tagen ihnen gespendet hatten.

Wie seit Menschenaltern unsere Vorfahren, im frohen herzerhebenden Verein, an dieser den Mäusen geweihten Stätte das Fest ihrer Könige feierten, in dankvoller Rückinnerung der in friedlicher Ruhe genossenen Wohlthaten: so legten auch wir noch am jüngstverflossenen Friederichsfest

unsere Dankopfer für des Friedens Segnungen desto inbrünstiger auf des Vaterlandes Altar; je lebhafter das ins Meer der Zeiten hinabrollende Jahrhundert uns an schauderhafte Begebenheiten erinnerte, welche mit dem Beginnen desselben unsere Vorwohner beugten und unsere Stadt in Trümmer und Asche verwandelten. Unsere heißesten Wünsche für des Friedens Erhaltung und ungestörte Dauer stiegen zum Urquell des Friedens und alles irrdischen Glückes desto feuriger empor; je inniger wir alle es empfanden und dankvoll anerkanteten, daß nur durch des Friedens segnende Hand, Altona verjüngt und verschönert aus der Asche wieder hervorgegangen.

Freilich in hochgespannter, aber doch furchtloser Erwartung, harrten wir blos einer begebenheitschwangeren Zukunft entgegen, die vorbereitet waren durch Thaten und Ereignisse, welche nur ein Zeitalter aufstellen konnte, das an Riesengestalt und Kraft seine Vorgänger weit übertrifft; staunend über den unerschütterlichen Patriotismus, welcher die lodernde Fackel in die alte Burg der Moskowitischen Zaare warf, um mit ihr zugleich den Feind zu vernichten; in tiefer Ehrfurcht bewundernd die Hand des Allmächtigen, welcher den Völkerstürmern wie des Meeres tobenden Fluten gebietet, und durch den Mund eines Sehers der Vorzeit sich so ankündigt,

„bis hieher sollst du kommen und weiter nicht,
hier sollen sich legen deine stolzen Wellen!“

Aber im geringsten wahnten wir nicht, daß durch der Wellen Rückschlag des Feuerstromes Brandung von der Moskwa bis zur Elbe sich wälzen könne; noch weniger fürchteten wir, daß des Krieges fernes Getümmel auch über des Vaterlandes Grenze erschallen, und daß der Wolga und des Tanais rauhe Krieger an des alten Römerreiches Grenzstrome bald feindlich ihr Panier aufpflanzen würden. Des jüngsterwichenen Lenzes heiter lächelnde Sonne verkündete dem Vaterlande nicht diese tiefe Trauer mit dem scheidenden Jahre. So wünschten, so hofften, so glaubten wir es nicht geschrieben in des Schicksals verhängnisvollem Buche! —

Doch welcher Weise löste noch je der Zukunft Räthsel? welcher Seher deutete sicher ihres Schoßes unenthüllte Geburten? Welcher Sterbliche durchspähte mit seinem Maulwurfsblick ihres Nebelgewandes fein gesponnenen Fäden, an welchen das Schicksal der Völker schwebt? Nur erst, nach dem der Nebel sich gesenkt, sieht unser blödes Auge heller, und erblift, was ihr undurchdringlicher Schleier uns verbarg.

Unermüdet wähgt und mißt, rechnet und deuget, enträthselt und enthüllt, dessen ungeachtet

der kurzichtige Mensch das was da kommen soll, nach dem was einst war und ist; — das ist seiner Neugier unablässiges Geschäft. — Mag er auch immerhin finden, daß Waage und Maafß, Rechnung und Deutung, Auflösung und Enthüllung der schwer zu lösenden Aufgabe ihn täuschen — das ist sein gewöhnliches Loos. — Denn er sieht und zählt die unendlichen Fäden des feinen Gewebes nicht, durch welche des höheren Rathes unsichtbare Hand, Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft in einander schlingt und zu einem zweckmäßigen Ganzen verbindet; er deutet die erhabene Hieroglyphe nicht, welche in den Buche des Verhängnisses das Schicksal der Völker, der Herrscher und des Hüttenbewohners bezeichnet; des Geheimnisses Schlüssel fehlt ihm. — Sein Loos mit Bescheidenheit entgegen nehmen, wie es aus der großen Urne der Völker gezogen wurde, ist Weisheit, ist Bürgertugend, ist Pflicht des ächten Patrioten, der felsenfest mit seinem Vaterlande steht, und wenn es fällt, ohne zu murren sich unter seinen Trümmern unerschrocken begräbt. Denn, Klugheit vermag viel; noch mehr des Stärkeren Recht; und alles überwiegt — des Krieges Glück, dieses Zentnergewicht in der Waage der Völker. —

Wenn der Vorwelt Völkerkolosse zusammen stürzten, unter deren ehemnen Masse ganze Erd:

theile seufzten; so war die Erschütterung furchtbar, weit sprühten ihre Trümmer, und zerschmetterten in der Nähe und Ferne. Wenn ein jüngerer ähnlicher Kolosß erschüttert wurde, dessen Fußgestelle von des Vesuv's Wurzeln bis zum Baltischen Meere reichten, und dessen Schatten bis zum Ebro und Tajo sich dehnte; so waren auch ähnliche furchtbare Wirkungen zu erwarten. Denn die jüngere Geschichte liefert in dieser Hinsicht nur einen lehrreichen Kommentar zu einem uralten Texte; verschieden nur nach dem veränderten Geiste der Zeit, aber fortgeführt an dem unzertrennlichen Faden der Ursache und Wirkung; des Grundes und der Folge; sie beurkundet uns den alten Satz, „daß der Weltherrschaft Niesengebäude bisher gleiches Schicksal hatte mit allen Idealen der Menschen.“

Wie konnten wir also nach den verhängnißvollen Ereignissen des Weinmonates etwas anders als einen wütenden Sturm erwarten? Schwarze Wetterwölken zogen sich immer näher, und thürmten sich unglückverkündend an unserm Horizont. Schon hörten wir, gleich dem fernrollenden Donner, der Feuerschlünde dumpfes Gebrüll, wenn sie ihre zerstörenden Blitze auf eine vaterländische Feste schleuderten; ein furchtbares Wetter zog über unsern Häuptern sich zusammen und schien durch einen schmetternden

Schlag sich entladen zu wollen. Aber plötzlich schweigt der Feuerschlunde dumpfes Getöse — tiefe Stille erfolgt wie nach einem tobenden Sturme, wenn der Natur erschöpfte Kräfte sich wieder zum Gleichgewicht senken. — Unerwartete Erscheinung!! Sollte vielleicht Dana's alter Schutzgeist erwacht sein?! Doch wie sagte ich? — Erwacht sein?! Er schlummerte ja noch nie, dieser hilfreiche Schutzgeist, wenn Gefahren uns drohten; erschien uns vielmehr gerade in den entscheidendsten Augenblicken der drohendsten Bedrängnis plötzlich; war uns am nächsten wenn wir ihn weit entfernt wählten; erschien uns dann ein Engel des Lichtes, der wie durch einen Zauberschlag des Wetters schwarzes Gewölk zerstreute. Vielleicht gelang es ihm auch jetzt den Sturm zu beschwören, und, wenn auch gleich noch nicht heute, doch bald, recht bald uns einen heiteren Gesichtskreis zu verschaffen?

Schon allein dieser Gedanke, dieser hoffnungsvolle, beseligende Gedanke, hebt unsere Brust, daß sie freier athmet am Feste des Vaterlandes, am Tage der reinsten Freude; denn unserer Röminge Fest war uns stets des Volkes Fest; ein Tag der Freude geweihet.

Freilich ist der durch lange Erfahrung Geist, daran gewöhnt, daß seine frohen Ahndius

gen, Wünsche und Hoffnungen, nur selten in Erfüllung übergingen, freilich ist dieser mehr geneigt der Furcht als der Hoffnung Gehör zu geben, wenn er am räthselhaften Scheidewege zwischen beiden steht. Denn was sind frohe Ahndungen, Wünsche und Hoffnungen der Sterblichen? Der hochfliegenden Einbildung reizende Kinder, mit den gaukelnden Träumen aus gleichem Stoffe gebildet; bei dem Anblit der ernsten Vernunft zerflattern jene, wie diese bei unserem Erwachen. —

Aber warum wollten wir, ohne dieser Erfahrung ihre Gültigkeit abzusprechen, warum wollten wir, an dem heutigen Tage, der Hoffnung nicht näher treten als der Furcht? Sollte des bedrängten Volkes Klage nicht bis zum Throne gedrungen sein? und wenn sie bis zum Throne drang, wollten und könnten wir dann noch zweifeln, ob sie unseres erhabenen Monarchen Herz erschüttert? Das hieße schwarzes Misstrauen in unseres huldvollen Friederichs Vaterherz setzen; das hieße die väterlichen Gesinnungen Desjenigen ganz verkennen, von Dem wir mit Recht hoffen können, daß Er der Ruhe seiner Kinder jedes Opfer bringen werde, welches mit Seiner Herrscherwürde und ihrem Glücke vereinbarlich ist.

Hinweg also mit dir, Furcht, der schwarzen Nacht finstere Geburt! statt deiner belebe du

uns, süße Hoffnung, holde Tochter des Himmels; du stärkst den von des Tages Last ermüdeten Pilger, und trägst ihn glücklich zum Ziele; du hebst den glücklichen Sterblichen, der sich in deine Arme wirft, auf deinen sanften Schwingen zum höheren Kreise. Neige dich Hoffnung von deinem Wolkenthrone zu uns herab, und laß aus deinem Munde die belebenden Worte uns hören, daß deine himmlische Schwester, daß Irene nicht fern mehr sei von Dana's bedrängten Kindern; daß ihre Psalme bald überschatten werde das geängstete Vaterland! Doch nicht allein das Vaterland; nein, alle Völker die da kämpften diesen langen, blutigen Kampf, alle Länder, welche des Krieges eherne Fuß zerstampfte; laß von dir uns vernehmen, daß ihre heilende Hand bald lindernden Balsam gießen werde, in die noch blutenden Wunden, welche des Krieges zersfleischende Geissel den Völkern schlug; daß sie bald trocknen werde alle Thränen derer, die im Vaterlande, in der Nähe und Ferne noch weinen auf den rauchenden Trümmern ihres gescheiterten Glückes.

O dieser Wonner Gedanke der Hoffnung des Friedens, hebt den Gebeugten wieder empor, und erfüllt seine Seele mit neuen Entwürfen! der Gedanke eines Friedens, den keine arglistige, ländersüchtige Politik erzeugte; der nicht bei seiner Geburt schon den glimmenden Funken zu einer

neuen verzehrenden Flamme in seinem Herzen trug. Nein, der Gedanke eines Friedens, der Europa's Völker alle wie Brüder umschlingt; mit unzertrennlichen Banden der Eintracht zu einem großen Völkerbunde sie alle fest an einander fettet; eines Friedens, welcher den Dämon des Krieges auf ewig in den Abgrund stürzt, daß er nie wieder erhebe sein Haupt, und durch seinen giftigen Hauch entflamme die Herzen ruhmsüchtiger Herrscher.

Ist der Gedanke der Hoffnung, dieser beseligsten Tochter lebhafter Wünsche, schon so stärkend, so herzerhebend, so beseligend für uns; um wieviel reizender muß denn das lebende Bild der Wirklichkeit sein! Und aus dem unermesslichen Reiche der Wünsche führen ja unendliche Pfade zu der Hoffnung erhabenem Tempel; von diesem erst die nahe, beglückende Aussicht, in das Land der Verheißung. —

Hinauf also zu diesem Volkentempel, aus dem düstern Dunstkreise, der unsere Aussicht jetzt beschränkt, der unsere Brust noch beklemmt. Hinauf zur höheren ätherischen Sphäre! Hier sehen wir, wie Irene ihr nie versiegendes Füllhorn über Europa's blutende Kinder wieder öffnet; wie sie mit milder Hand ihre Blumen wieder freigiebig ihnen spendet; wie ihrer Blüten er-

quikkender Duft die Ermatteten wieder stärkt, die Erstarrten wieder aufrichtet, wie sie neues Leben und jugendliche Kraft durch das weite Gebiet der erstorbenen menschlichen Wirksamkeit haucht. Schon erblikke ich in der Abwendung glücklichem Vorgefühl dieses bezaubernde Bild; sehe wie die schlummernde Natur ihr Sterbekleid ablegt und in des Lenzes Blumengewand sich hüllt; wie des grauen Albis starrende Spiegelfläche in schäumende Fluten sich löset; höre des fernen Ozeans Söhne jauchzend wieder seine Ufer begrüßen; sehe, wie der Mastenwald in seinen Häßen sich wieder dichtet; wie der flatternden Wimpel frohes Spiel mit dem Winde kämpft; wie seiner Werke regesames Getöse allmählich wieder erwacht; wie Hammona im Feiergewande frohlocket mit ihrer benachbarten Schwester!

Freudenleer dämmerte uns also auch nicht dieser feierliche Tag, an welchem unsere heißesten Wünsche für das Heil unseres erhabenen Herrschers, für des Vaterlandes Wohl, und für die Erhaltung dieser Stadt und ihrer Bewohner zu dem empor steigen, der über alle irrdische Herrscher erhaben ist; der nach seiner Weisheit unser Schicksal wog; nach seiner Güte es lenkt; und nach seiner Allmacht über dasselbe gebietet; ohne dessen Willen, o trostreicher Gedanke uns Allen! ohne dessen Willen ja kein Sperling vom

Dache, kein Haar von unserem Haupte fällt. — Freudeneier schwand uns auch nicht dieser Stunde erhabene Feier; uns, wie wohl noch von mancher trüben Wolke umdüstert, glänzte dennoch der Hoffnung belebender Strahl. Wand heute gleich nicht des Friedens segnende Hand ihren Delzweig, wie sonst, um des Vaterlandes Altar; so schmückte ihn doch der beglückenden Hoffnung nie welkender Kranz. Schweigt heute gleich noch die Freude in Thaliens Tempel; so erhob uns doch ihre ernstere Schwester zur frohen Ahndung, zur belebenden Hoffnung, daß unseres erhabenen Friederichs kommendes Fest Ihm und Seinem Volke ein Fest des Friedens, des Seegens und des wieder aufblühenden Glückes sein und bleiben werde.

Prolog

til

H. S. Majestæt Kongens Fødselsdag

den 28de Januar 1814,

for

Biborgs Privattheater.

Biborg 1814, trykt hos N. S. Just.

End saaeer den Evighoies Throne —
End raader Gud for Rigers Bel —
End i Hans Haand er hver en Krone —
End raader Han for Landes Held;
Og da — naar Lyn og Torden true,
Naar haablos alle segne ned —
Og da — naar Jordens Slægter grue
Og Throner rygtes af sit Sted —
Et Han dog ene den, der raader
For Fyrsten og hans Folk og Land:
Han ene veed hvad Folket baader,
Hvad Fyrsten bedst det give kand.

Ia Fædreland! der hvor de døde
Der — stred og faldt for Hjendehaand,
Der saae og Han Dans Sønner bløde
Og gav dem Stridens Mod og Hand.

Og nu — gjengiver Han os Freden
Landflygtig næsten paa vor Jord!
Vor gode Konge vil herneden
Udslette Krigens grumme Spor.

Saa tag, Du, alle Throners Fader!
Vor Bon om Frederiks Fremtids Held;
Som elsket Konge, Mand og Fader
Vi barnlig bede om Hans Bel!
Hans gode blide Hjerte byde
End over os utsalte Aar!
Hans milde Bud vi alle lyde!
Uroffet da Hans Throne staer.

A. F. Gust.

Prolog og Epilog

for og efter

Skuespillet til Bedste for de i Krigens
Uvæstede, og de Falernes efterladte
Enker og Børn.

Opsættet

den 12te Marts 1814,

paa

den Kongelige danske Skueplads

af

Hans Christian Knudsen,
Skuespiller og Dannebrogsmænd.

Lælligemeb en Forklaring over Robberet;
Sædrelandsk Kirkegaard.

Kjøbenhavn 1815.

Trykt hos Directeur Johan Frederik Schulz,
Kongelig og Universitets Bogtrykker.

Salon de Galerie

354/3

ANSWER BOOKLET 900-1000

五

Concord, 30 miles north of Boston, and

70

Salinae *partim* *de* *temp.*

କାନ୍ଦିବାଜୁରୀ ପାଇଁ ମାତ୍ର

Forklaring over Kobberet: Fædrelandst Kirkegaard.

En heel Række af Åar igjennem har, som bes
kjendt, vore ædle Medborgeres høimodige Deelsta
gelse, Rundhed og Opmuntring sat mig i stand til,
i Danmarks forskjellige Provindser at tilveiebringe
betydelige Understøttelser for vore hæderfulde,
qvæstede Krigere, eller de Falernes Enker og fader
løse Born, o. s. v. indtil jeg ved Fredsslutningen
troede mig baade forpligtet og berettiget til at
nedlægge min Vandringståv, som hin gode Sags
Talsmand. Den sidste Sørgehøitidelighed blev
til den Ende foranstaltet den 12te Marts 1814,
hvor Sørgespillet Niels Ebbesen opførtes, og baag
de en Prolog og Epilog af Stykkets Forfatter
frem sagdes af Undertegnede. Det være mig til
ladt

ladt, tildeels at betjene mig af Danneborgeren, Professor og Ridder Nahbeks Efterretning om denne Aftens Udsald, for at undgaae den Ubehagelighed, i min egen Person at tale om mig selv!

— Dagen, den 15de Marts 1814, No. 64.

"Følgende er den Prolog og Epilog, hvormed Dannerdigets Niels Ebbesens Forfatter forsljennede vor Knudsens sidste Hædrelandsfest, Førestillingen den 12te Marts — de under Krigen værste, samt de Haldnes efterladte Enker og Børn til Fordeel, — som det inderlig vil glæde hver Hædrelandsven at erfare, var — National Ejendtligheden til Hæder! — ualmindelig indbringende. Begge fremsagdes af nysnævnte nidkjere Danneborger selv, og optoges, som de og han saa værdigen fortjente.

Bed Maalest stander jeg, vort Danmarks Fader!

Dit høie Vink gav Vandringsmanden Mod!

Til Tak jeg fattes Ord! Men Dine Myriader

Velsigne Dig med Navnet: Eiegod!

Bed Maalest stander jeg, vort Danmarks Sonner!

Her — ejendt utrættet — lægger jeg min Stav!

Den Vandringsmand, som Eders Bisald lønner,

Paa

Paa ingen Bane modlos stenner,
 Og sorte den til egen Grav!
 Ei Havets dybe Svælg, ei Fængslets trange Nvaler,
 Ei Krigens sorte Tordenorn,
 Kan skremme Borgersindets Taler,
 Der tænker blot paa Fædrelandets Børn.
 End saae jeg faldne Brødres Enker,
 Jeg saae de Faderloses Graad,
 Jeg saae de danske Hæltes tunge Lænker;
 Og freidig sprang jeg i den aabne Baad.
 Og da jeg nu til Klippe landet drev
 Med Søemands Hæld:
 Modtogen jeg med varm, uskromtet Glæde;
 Og overalt var Trosten flur tilstede;
 Og til Velbædighedens Alter blev
 Hvert Marmorfjeld.

Belsignet ille jeg tilbage
 Igjennem haint, det stolte Land,
 Der i Grev Gerhards vaandefulde Dage
 Opdreg Tyrannens Banemand.
 "Hvor mangt et Sværd, hvor mangt et Die
 "Gjenstraaler her vor Dannerkæmpes Lyn!"
 Saar tænkde jeg; og kun med Moie
 Jeg rev mig løs fra dette sjeldne Syn.

Irene bob! Kartoven tier! —

Men ak! det spøde Barn, der dier
 En Enkes Moderbryst, det glemmes ei! —
 End eengang, Dannemænd, indvier
 En Folkefest til Hjertets Harmonier
 Fra Kongedybet ned til fjerne Stei;
 Og hver en patriotisk Gave
 Paa danske Hæstes unge Grave
 Ved Elbens og Eidoras Bred
 Belønner Eders Bryst med jordiske Salighed!
 De faldt, som Ebbesen, og denne Tanke fryder
 Dem hist, i Fredens trygge Hjem.
 De faldt, og Saga fører dem
 For Dannerfolkets Blik, som Bidner frem,
 At Dyden evig avler nye Dyder.

Ta, Danneqvinder, Dannemænd!

Den Ild, et helligt Monster tænder,
 Til Fædrelandets Hæld igjennem Sekler brænder,
 Og lutteret Stovets Son til alt det Edles Ben.
 Thi seer da med veemodig Glæde
 Grev Gerhards Banemand fremtræde!
 Og naar han doer, da raaber: Ebbesen!
 For Overmagtens Tordenhammer,
 Der Egg og Piil med lige Tyngde rammer,
 Du faldt, som Kruse, faldt, som Bønnichsen!

Efter

Efter Niels Ebbesens Forestilling opgik Dækket
paa nye. I en Gravlund, hvor Mindestene bare
Bonnichsens, Kruses, Ursins, Grodtchillings,
Buhls, Nolssens, og flere med dem for Fædre-
landet faldne Dannebroges ædle Sonners Navne,
fremstod, omgivet af hvidklaedte Dannestedtre,
Høitidens patriotiske Ordfører, og fremsagde fol-
gende Epilog:

Hæld Danmark! raahte han, og døde.

Hæld Danmark! sukker hvert et Bryst:

Dg. sejondt de fulde Hjarter bløde,

Vi føle dog en undersalig Lyst,

Til kjælt og troe, som han, for Danmarks Hæld
at mæde

I Kampens Øyst!

Moder Danmark, ei vanslægtet, lever
End en trofast Øst i Herthebal!

Borgersind, og Mod, og Styke hæver
Tidt til Daad os uden Bram og Pral.

Saae jeg ei den høie Saga grave

Mangt et Hædersnavn i Klippen ned?

Gjemmer ikke Fjelde, Sletter, Have

Mangt et saare helligt Offersted?

Danmark, dine Kæmper saae du bryde

1000

Gjen-

Gjennem Dæmning, Grovt, og Muut, og Hær;
 Hørte Selstedts Thermopyl gjenlyde
 Trindt af tunge Tordner, tunge Sværd;
 Og saa glad du bød, hver Held at pryde
 Med en Krands for sieldent Herreførd!
 Atter saae du hist med Glædens Saarer
 Engelstedt at ile til sit Maal;
 Overmagten selv ham ikke saarer,
 Og til Cherubssværdet blier hans Staal;
 Færens Bane sig saa langt udstrækker,
 Vilde Skærer vrinkle overalt;
 Men ei Saar og Død den Olding skräcker,
 Skjondt hans stolte Baabenbroder faldt.

Her oprusledes under Pergolesis henvivende Sør-
 gemarsch et Falddække, og blottede et Monument,
 prydet med de for Fædrelandet faldne Krigeres
 Bønnichsens og Kruses Navne, som tvende
 hvidklædte Dannerqvinder bekransede. Ursins
 Navn fandtes ikke derpaa, da hans Død dengang
 var ubis, skjondt hans Daad gav ham fuld Ad-
 komst at omtales med Hæder. — Taleren blev
 nu ved:

Bønnichen! Dit Navn, som Solen tænde
 Hoi Begeistring i hver ødel Barm!

Som

Som Ursins, hvert ædelt Hjerte brønde!
 Som de Tabtes, væbne sig hver Arm!
 Holsteens Eider, Holsteens Elbe bramme
 Med den danske Krigers Bautasteen.

Kruse, Magten kan dit Mod ei lamme:
 Ejern og nær du seer den røde Flamme,
 Hører tusind Tordner Staden ramme:
 Knust den gjemmer dine trætte Been!
 Faldne Kæmper, Eders Minde fryder!
 Danmarks Dottre kramser Eders Grav;
 Og Velbædigedens Ulter pryder
 Alt, hvad Borgeraanden freidigt gav!
 Enker, Faderløse, kjække Brødre,
 I, hvis dybe Bunder bløder end,
 Kalder alle Danneqvinder Mødre,
 Fædre, Venner alle Dannemoend! —

Nu vendte Taleren sig med en Blomsterkurv, samt
 denne Aftens rige Indbringende, til Kongesædet,
 og tiltalte saaledes den fraværende Landsfader:

Og Du, vort Danmarks Fader, see med Glæde,
 Hvo fro Dit Folk husvaler hver en Nod!
 Ja, fol Dig hædret ved Dit Herskersæde!
 Thi viid, Dit Folk er træ i Liv og Død!

Hvor-

Hvorpaas under almene og levende Samraab, og
hosfortjente Bisaldsytringer, han sluttede saa-
ledes:

Til Eder, Dannemænb og Danneqvinder,
Jeg taler nu for sidste Gang:
Og medens Takkens tavse Laare rinder,
Jeg hører alle Frelstes Jubelsang,
Hvis rene Gjenlyd Dannerfolket minder
Om Borgerdydens evig høie Rang!" —

Saavidt Rahbek. — Som Esterkrist tilfoier
Undertegnede blot en mindre bekjendt Omstændig-
hed. Den her omtalte Kurb, som jeg siden hav-
de den Ære at overbringe vor allernaadigste Kon-
ge, indeholdt blandt andre Blomster fire kunstige
Roser, hvis Blade skjulte følgende fire enkelte og
særskilte Vers, der sammenlagte dog skulde udgjor-
re et Heelt, og neppe trænge til nogen videre For-
kläring:

I.

Sredriks Lon fremblomstrer over Jordens Fjelde.

2.

Blid, som Rosens, er Marias Aand.

3.

3.

Caroline, Dyd er meer end Thronens Vælde!

4.

Wilhelmine, Haab er Himmelens Rosenbaand!

Før nu at forevige vore for Fædrelandet dyrebare Heltes og vigtige Dages Minde; for tillige, som en Bihensigt, at gjøre den sidste Sorgehøitids Scene bestuelig for alle dem i og uden for Hovedstaden, der ikke havde funnet bivaane Forespillingen; har jeg ladet min fædrelandske Kirkegaard stikke i Kobber, ligeledes til Bedstie for Kriegerstanden. Vandrer Diet her fra Venstre til Midten, hvor hin Aftens Hovedmonument kneisser, og derfra til det yderste Mindesmærke til høje Haand; da vil Patriotismen overskue en rüg Høst af sorgelige, men hæderfulde Grindringer. Den første Saile hædrer de, den 6te Julii 1812 paa Majaden faldne Krigere; og nævner især Grodtschilling, Buhl og Rolfsen. Den anden minder os om det saare ulige Slag, der fældt den 22de Marts 1808 imellem Osloffskibet

Prinds

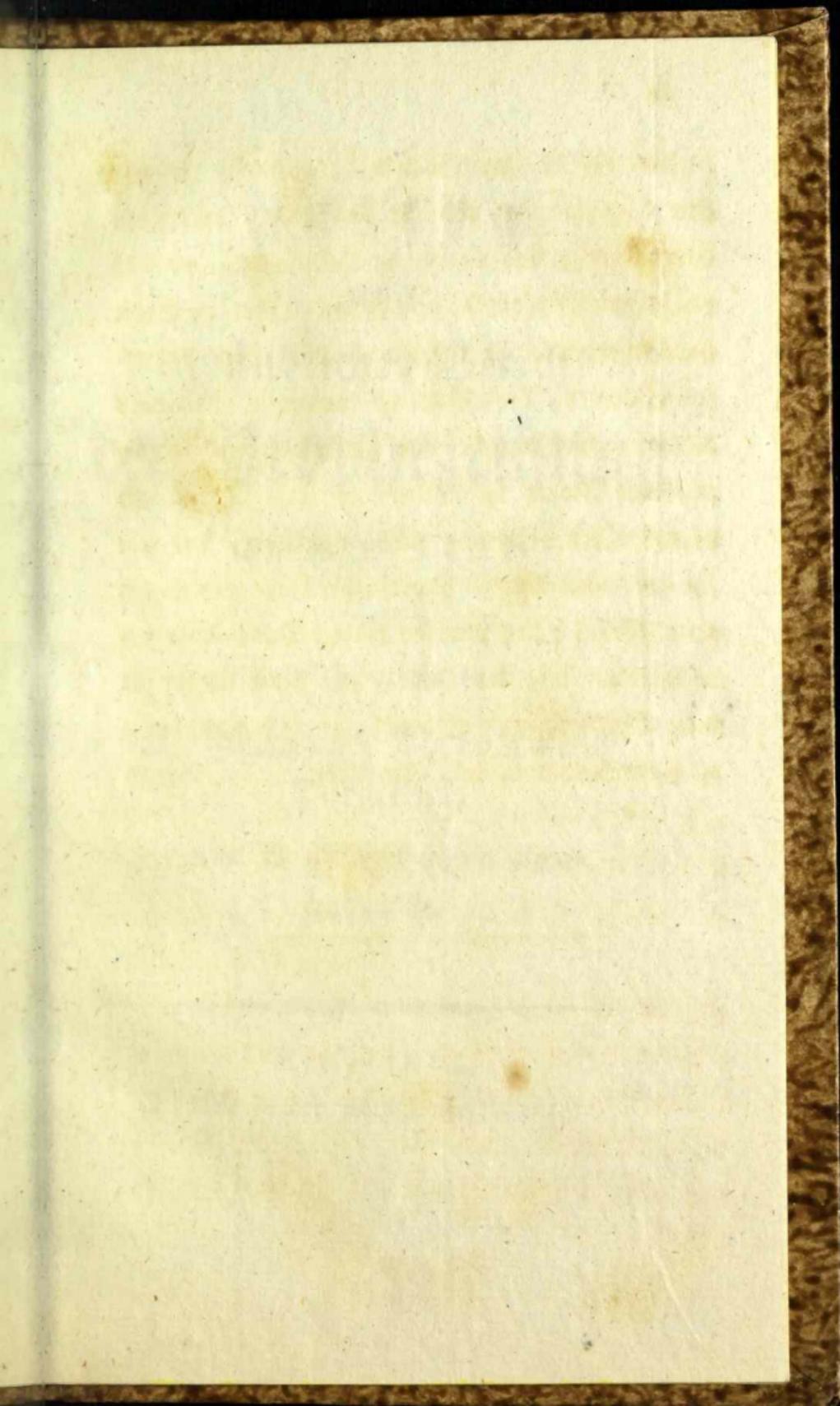
Prinds Christian paa den eene, og tvende engelske
 Drøgsskibe, samt tvende Fregatter paa den an-
 den Side, hvor Hæltene Willemoes, Dahlerup
 og Soland faldt. Den tredie henviser paa den
 2ode October 1808, hvor Hovedstadens Kanon-
 baade med Hæld kæmpede imod det engelske Dr-
 logsskib, Afrika, og Lieutenant Gjedde fandt en
 hæderlig Grav. Den fjerde sees ikke uden Zaar-
 rer: thi den nævner den 26de August 1807, da
 Lieutenant Zeuthen blev skudt paa en Kanonbaad,
 og 15 Mand saaredes; medens paa samme Tid
 Kanonkaluppen Stubbekjøbing sprang i Luften,
 hvorved 31 Mand blev dræbte, 12 qvæstede.
 Om Aftenens for dengang vigtigste Mindesmærke
 i Midten behøver man neppe mere Forklaring,
 end Danneborgeren (Theaterdirecteur, Professor
 og Ridder) Rahbek i ovenstaende har meddeelt
 os. Og det næstfølgende Minde? hvо erindrer
 ikke Året 1801, dets 2den April, og dens fore-
 gaaende og følgende Hædersdage? Den sjette Stot-
 te, betegnet med September 1807, gjenkalder os
 vores brave, faldne Brødre, Restorf, Endorf,
 Bruhn, Kvistgaard, Wich, Romiche, Cold,
 Holm,

Holm, Boll og de øvrige trofaste Dannemænd, der stode, stred og faldt, som de. Støtten med Indskriften 1811, sattes for de paa Anholt faldne Krigere, især for Major Melsted, Capitain Prydz og Lieutenant Holsten. De tvende følgende Soiler minde Hædrelandsvennen om den 23, 25, 28 og 31 August 1807. Tilsidst seer Norge, (hvis Borgere de danske Brødre aldrig glemme), her en Bautasteen til Hæder for sine i den fælleds Kamp mod Sverrig i Året 1808 faldne Krigere, der især fremviser Navnene Dreier, Blip og Sæter.

Midt for Sørgehøjtidsens Hoved-Monument staaer et Hædrelands Alter med Blomsterkurven, der gjemte hin Aftens rige Beviis paa øgte Hædrelands Kjærlighed. Danmarks Døtre, selv omkraadsede, omringe og omkraadse Alteret, ligesom alle Mindesmærker.

Denne baade kobberstukne og trykte Fornhelse af Grindringen om den sidste Hædrelandsfest, jeg har havt det Hæld at foranstalte, kan jeg ikke offentlig fremlægge, uden endnu engang ærbdigst og hjerteligst at takke den Kongelige Theater-Direction

rection for al den Godhed, hvormed den har
stræbt og vidst at fremme den gode Sag; mine
hæderværdige Kunstsbrodre og Kunstsøstre, der med
saa megen Beredvillighed, Kunst, Iver og Genie
have understøttet mit Foretagende; Herr Profess-
or Sander, der, efter en competent Dommers
Udsagn, forstjonneede vor Fædrelandsfest ved en
passende Prolog og Epilog; og frem for alt alle
de ædle Medborgere og Medborgerinder, der lige
fra den 2den Aprils hæderfulde Dage indtil den
12te Marts 1814 paa saa mange Vandringer ha-
ve værdiget mig den Ære, paa deres Begne at
være Overbringeren af deres rige og runde Gaver
til Fædrelandet og dets Martyrer.

A u s z u g
u n d
gründlicher Bericht
der Prophēzeihung
im Jahr 1546
von
dem berühmten
D. Philippus Theophrastus
Paracelsis,
welche in vieler Hinsicht einge-
troffen ist.

Kiel, 1814.

Gedruckt in der Königl. Felddruckerey.

Das ich in meinem Grabe nicht gelassen werde, sondern man wird mich wieder aus demselben gegen Morgen legen; und ich sage euch: Drey grosse Schäze sind verborgen, als einer zu Meiden in Friaul; der andere zwischen Schwaben und Bayern, den Ort nenne ich nicht, um großes Uebel und Blutvergießen zu verhüten; und der dritte zwischen Spanien und Frankreich. Diejenigen nun, denen sie bescheret seyn, werden dadurch zu einem solchen Triumph geführet werden, daß sich jedermann darüber verwundern wird.

Bey dem Schäze zwischen Schwaben und Bayern wird man überaus erfahrene Kunstsucher finden, wobey, nebst Edelsteinen, ein Karfunkel liegt. Hierüber schreibe ich von dem Alter derser, welchen sie bescheret sind und sie finden wer-

werden, als: der erste seines Alters 32 Jahr; der andere 50 und der dritte 28 Jahr alt. Diese Schäze sollen bald nach Abgang des Französischen Kaiserthums gefunden werden. Zu der selben Zeit wird geschehen, daß ein gelber Löwe aus Mitternacht kommen, der dem Adler nachfolgen und ihn mit der Zeit übertreffen wird. — Dieser Löwe wird auch noch einen Theil von Europa, Asien und Afrika in seine Gewalt bekommen. Er wird christlicher guter Lehre seyn, dem alles bald befallen wird. Erstlich wird er viele Mühe haben, des Adlers Klauen aus dem deutschen Reiche zu bringen; und ehe solches geschicht, werden in einigen Ländern große Verwirrungen und Viderwärtigkeiten entstehen. Es werden die Unterthanen sich wider ihre strengen Herren empören, daß großer Aufruhr dadurch erwecket werden wird; doch soll das Haupt bleiben und die Bosheit gestraft werden. — Bey diesem wird es nicht bleiben, sondern es wird ein großes Feuer (der Trübsal und Verfolgung) aufz

aufgehen, und dadurch grosses Verderben entstehen; aber Gott wird den Gerechten beystehen und ihnen helfen, daß die Böcker mit Vertrauen ihre Freundschaft annehmen, welche dann die Bedrückten wieder erfreuen wird. — Die Feinde Christi werden sich mächtig erzeigen, und werden grosses Verderben mit sich bringen, daß es sich wird ansehen lassen, als ob es mit uns aus seyn sollte. — Wenn nun der Feind in seinem höchsten Glücke stehen wird, so wird Gott der Allmächtige durch ein kleines Häuslein, so dem starken Löwen aus Mitternacht nachfolgen wird, denselben mit seiner ganzen Clerisy grausam ausrotten; doch werden sich viele von den Feinden befehren, und an den Namen des Herrn und seine Allmacht glauben. — Wenn nun dieser Löwe des Adlers Scepter genommen hat, so wird jedermann darauf sehen und ihm folgen. Dieser wird mächtig seyn, und werden ihn die Unterthanen, so ihn jetzt noch nicht kennen, mit großen Freuden aufnehmen.

Fers

Ferner ist zu bemerken, daß obgemeldeter Schatz, welcher zwischen Schwaben und Bayern gesunden werden wird, mächtiger an Macht sey, als mehrere Königreiche; und der dabey liegende Karfunkel, welcher die Größe eines Hühnereyes hat, von niemand bezahlt werden kann.

Der andere Schatz zwischen Spanien und Frankreich ist wohl sehr groß und mächtig, aber doch ist der vorige weit größer, und soll nach dem Eintritt des Löwens, der von Mitternacht kommen, und der den Adler tragen und führen wird, offenbar werden; und alsdann wird erst gedacht und erkannt werden, wer ich, Theophrastus, gewesen bin.

Und wenn alsdann gedachter Löwe von Mitternacht, der des Adlers Klauen zuvor stumpf gemacht und ausgerottet, seinen Lauf vollendet hat; so wird Friede und Einigkeit einkehren. Zuvor aber wird er Zeichen schicken, daß die vorlaufenden Boten die Zukunft des Herrn ankündigen werden.

Noch

Noch eins bitte ich, Theophrastus, daß
ihr mir alle keine Schuld geben wollet, daß ich
am Tage offenbaren und anzeigen thue, weil
ich nicht wider den Willen Gottes kann; auch
habe seinen Willen in der Natur verrichten müs-
sen, daß dieser Schatz die andern weit übertrifft,
nämlich: der zwischen Schwaben und Bayern,
als an einem geheimen und wohl verwahrten
Orte. An diesem Orte und bey diesem Schatz
liegt meine höchste geheime Kunst, als die rechte
Translatio metallorum des kurzen Weges,
das universal des Plusquamperfecti, hochwür-
digen Auri potabilis et lapidis Philosopho-
rum verborgen.

Wem nun solches zu finden, und die rechte
Schür aufzuschließen, von Gott bescheret seyn
wird, der wird an diesem Orte den Karfunkel,
samt andern Edelsteinen finden; diese lie-
gen in einem Kästlein verschlossen, welches mit
Menschenhänden gemacht ist, alles von lauter
Edelsteinen und Gold; der Schlüssel aber liegt
dars-

darauf und in einem goldenen Sarge, und der goldene in einem silbernen, und der silberne in einem zinnernen Sarge vergraben, und liegt an einem Orte, welchen Gott hier haben wollte. Aber Gott der Allmächtige wird dem, der dieses finden wird, in allem Glück und Sieg geben, mit seiner göttlichen Macht stärken und ihm Gewalt verleihen, alles Böse zu unterdrücken und allem Guten und Ersprößlichen den Weg zu bahnen, als wodurch allein die mächtigen Dinge erlangt werden mögen. Gott aber, der die Welt erschaffen, und bis hieher erhalten hat, der sie aber auch wieder zerbrechen kann, hat diese geheimen Dinge mir nicht vorenthalten, sondern sie mir offenbaret, als ich in das Innere seiner Liebe eindrang, welches da ist in der lebensdigen Erkenntniß Jesu Christi, welcher sey, sammt dem Heiligen Geiste, gelobet in Ewigkeit! Amen. Geschrieben in Salzburg im Jahr 1546.

En mærkelig Spaadom

ogsaa

en

Dannemarke

efter

en gammel Haandskrift

udgivet

ved

N. F. S. Grundtvig,

Præst.

Goragter ikke Prophetier!

i Thess. 5.

København 1814.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Stroe Kannikestræde No. 4.

F o r t a l e.

Mellem min salig Faders Papirer fandt jeg efterfølgende Forklaring af endeel Spaadonime i den hellige Skrift og jeg fandt den saa mærkelig at jeg ønskede en beleilig Tid at kundgiøre den. Leiligheden er nu kommet, skjønt ikke som jeg ønskede den, hvad der nu skulde afholde mig, maatte være Frygt for at blædes med dem, der vende Raaben efter Veiret; men det har dog vel ingen Nod, aldenstund jeg offenslig har kundgiort at jeg ei troer på Dieblikket, at det er min faste Tro, at Napoleon vil seire dennegang, og blive mægtigere end nogensinde; thi det nyttet ei at dølge at enten Man feiler eller ikke, maa Man tørke på ham, ved at læse disse Blade. Her synes det mig passeligt at berøre min Tale om denne store Mand i mit korte Begreb af Verdens Krønike, som har stødt

mange, og forekommet dem sat være et Kjendemærke
 paa den Frygt jeg ellers vil ansees oploftet over. Jeg
 maa hertil svare, det er sandt at jeg frygter for at be-
 spotte Majestæter, det er og sandt at jeg fristes af
 Menneskesyngt naar det giclder om at sige haarde Ord
 om denne Verdens Herrer, men det er og sandt, at jeg
 med Guds Hjelp, uden at forfærdes vil ogsaa om
 dem sige hvad jeg er vis paa, der skal siges i Guds
 Navn. Det er da Tingen, at der staar skrevet:
 Ingen af eder lide som en Misdæder eller som den,
 der trænger sig ind i en fremmed Bestilling, men
 lader han som en Christen da skamme han sig
 ikke, men øre Gud i det Stykke (I Pet. 4). Nu er
 det Tingen, at den Christen, som taler haardt om en
 Fyrste, som staar i Vensteb med hans Konge, uden
 dog at kunne stemple ham som Christi aabens-
 bare Fjende, han synder mod sin Konge, og uds-
 sætter sig for at lide som en Misdæder, da det ei er
 klart at Christi Aand har drevet ham. Hvad nu end
 mine Tanker have været om Napoleon, saa har jeg
 dog ei, med al Opmærksomhed funnet finde i hans Lev-
 net aabenbare Vidnesbyrd om at han hader Christus,
 thi alle sine offentlige Gierninger var det endnu muligt

han kunde giort, uden at være sig saabant Fiendskab
bevidst. Dersor har jeg talt om ham, som ieg har
talt, kun sagt hvad han var og har udrettet som
Medskab i Guds Haand, og ladet det staa uafgjort,
om Øren trodsede mod Ham som loftede den. Nu er
det anderledes, vor Konge har forknydt Napoleon
Krig, jeg vilde onsket at Kongen ei havde anset det
for nødvendigt under nærværende Omstændigheder,
men jeg kan nu sige min Mening uden at synde mod
min Ørighed. Jeg kan ogsaa sige den uden at synde
mod Gud eller Napoleon, og uden at kunne ansees
for en Misdaeder, hvis jeg nogensinde, efter Napoles-
ons Seiervinding skulde drages til Regnskab; thi Man
har opgivet Fordring paa Skaansel hos et fiendtligt
Lands Folk, og Napoleon staar nu paa en saadan
Vendepunkt, at det snart maa vise sig, hvad han
sører i sit Skjold, om han vil være Gud eller forsage
Ham, vil han det Forste, da kan han ei vredes over
min Tale, og vil han det Sidste, da vredes han paa
mig, som paa en Christen, hvorved jeg ei maa skam-
me mig.

Nu siger jeg det da seit ud, at Napoleon har
fra sin første Alder tegnet til at vorde en gruelig

Mand, som Man kan see af det hans Lovtaler er berette om den Forstand, Tilbageholdenhed, Ergierighed, og Stivhed, som udmaerkede ham. Hans herte offentlige Vandring kundgjor en Gierrighed efter Ere og Magt, som naar den kommer til en vis Grad tilintetgjor Mennesket; men dette berettiger os endnu ei til at fordømme ham, thi i en saa gruelig, vantro og syndefuld Tid, da saa faa Mennesker i Hjertet tro paa en Gud og have Ham for Die, er Fristelsen til at tro paa Hændelsen og sig selv saare stor for en saaledes udrustet og lykkelig Mand; i en saadan Tid, da de fleste Mennesker drives ene af de skidneste Tilbeisligheder er Fristelsen til at foragte Slægten og tvivle om dens høie Vilkaar saare stor for den høiere stemme, naar Hovmoden, som vi veed den lettelig kan, lader ham glemme, at han selv hører til den Slægt. Man mærke vel, at jeg her kun taler om, hvorledes den ene Synder skal bedomme den anden i i Forhold til sig, ikke at undskynde Synderen for Gud, thi det være langt fra mig. Fristes end den store Aand mest til at stole paa sig selv og søge sin egen Ere, vel, saa har han og større Evne til at modstaa Fristelsen, til at erkende Gud og indsee Umulig-

heden af at en Mand som hans kan være kommet af
Intet, at Gren for hvad han ei har gjort sig selv til
kan tilhøre ham; fristes han ved Synet af Slægtens
Nederdrægtighed, til at foragte den, og tvivle om
dens høie Vilkaar og Bestemmelse, nu, saa veed han
jo, at og han er et Menneske, og har han Kiærli-
hed i Hjertet, da maa Synet bedrøve, ei opblæse
ham, da maa det opfylde ham med brændende Mid-
kiærhed efter at bidrage Sit i Guds Navn til at op-
reise det Faldne og rense det Besmittede. Men, ends
dog det er saa, gives der dog visse Dieblikke, da Sand-
heden staer klarere for os, trænger stærkere ind paa
os end ellers, indtil de komme kan Mennesket gaae
hen i sin Forblindelse uden at være sig sin Brøde ret klart
bevidst, men naar de komme, da maa han enten følge
eller flye, enten omvende sig til Gud, eller forhørde
sig, og er han en mægtig Mand enten blive en stor
Guds Djener eller en Djævel, og er han mægtig i
Verden, aabenbar bekrige enten Lognen eller Sandhe-
den. Nu er det min Mening, at enddog Napoleon
vist har Meget at bebreide sig selv baade for det han
vilde og for det han ikke vilde; saa er dog nu først den
Tid kommet, da han for sit hele Liv skal afgjøre,

hvem han vil tjene. Det maa i disse Tider staet klar
 for hans Dine at det ei var ved hans egen Klogt og
 Manddom eller ved hans elendige Franskmænds Kraft
 at han fandt Folkenes Gods som en Rede og foer over
 Landene som en Hvirvelwind, men at der er en levende
 Gud, som regjerer, som oplofter og nedtrykker hvem
 Han vil, som brugte Kun ham til et Dugtens Niis og
 en Morderengel over de vansctede, ugudelige Folke-
 faerd. Det maa staa klarlig for ham, at naar Her-
 ren vil, da kan de Feige blive dristige og de Nedtraadte
 sterke, ja at Mennestene dog kan beviges til at vove
 Liv og Alt for noget Usynligt, og at det som
 Kundgior sin Kraft maa og være levende
 til. Nu gielder det, vil den Stolte nu ydmige sig
 for Kongernes Konge, vil han nu fortryde sin blinde
 og forskængelige Fremfaerd, vil han nu give sig i den
 Almøgtiges Bold og Djeneste, til herefter at arbeide
 med sine store Evner paa Hans Gre og Hans
 Riges Udbredelse? eller vil han forhærde sig til
 Trods? Dette er det store Spørgsmaal, og Gud see
 Lov! at vi endnu kan sagre: vi veed det ikke, at vi
 endnu kan forlyste os ved Glimt af det Haab i Napo-
 leon at see een af de sjeldne Mænd, ved hvis Hænder

Gud undersig opreiser Sin Kirke og fornær Sin Mænighed. Men, her bor tales frit, det Haab er svagt, naar Man seer hen paa Heltens Levnet, naar Man mærker de Ord der stundom ere faldne fra hans Læber i Dieblikke, da Man maa tænke Munden talte af Hjertets Overslodighed, og det mærkligste er vel det han talde til den katolske Geistlighed i Brabant da den ei vilde bede for ham, fordi han var bandsat af Paven, thi da sagde han: havde jeg ikke fundet at den Gallicanske Kirkes Grund sætninger stemmede med min Politik, da var Jeg gaet over til den Protestantiske, og Tredive Millioner havde fulgt Mig. Vist var det et grueligt Ord, og fra den Dag jeg hørte det, det stod at løse i en Modetidende, sank mit Haab saare. Imidlertid, Gud bevare ham fra at gaae i Strid mod den Høieste, jeg vil ikke, for jeg nødes dertil opgive Haabet aldeles, men da det, desværre, er rimeligt at det svigter, vil jeg sige, hvad jeg troer han i saa Falb vil prove, thi denne Tro er det eneste, som giver mig Ret, ja driver mig til denne Tale.

At Napoleon, trods al Formodning, vil denne

gang overvinde sine udvortes Fjender og sejerrig ud-
 strække sit Spir, ventelig længere end nogensinde,
 det har jeg sagt er min Tro, og uagtet jeg veed, at
 de Fleste lee trygt deraf, betænker jeg mig slet ikke paa
 at gientage det, og i Henseende til Fjordrenelandet træ-
 ster den Bisched mig, at det staer i Guds Haand,
 i Hans som er mægtig til at frelse og fordærve, men
 vil frelse alle dem, som forlade sig paa Ham. Men,
 dersom Napoleon kommer igien til Herredommet uden
 at have ydmiget sig for Gud, da er det jo vist, at
 han vil fare gruelig frem, og for mig er det vist, at
 netop det han har seet i de sidste Dage, vil da ind-
 bilde ham, at han kun kan næae sit Maal: et roligt
 Herredomme, ved at lænkebinde den menneskelige Aand,
 ved at sætte alle Landes Religion i sin Politiks Jes-
 neste. At det ei vil lykkes ham, at det skal velde
 hans Undergang, saa han vorder en Spot og Forhaas-
 nelse og et uvilligt, men høirsstet Bidne om at Herren
 regierer og at Helvedes Porte kan ikke faae
 Overhaand over Hans Kirke, det veed jeg,
 og kan i den Henseende rolig forestille mig det Verste;
 men jeg veed ogsaa, at Fristelsen vil blive stor, ei
 allene, fordi Verdens Kjærlighed regjerer de Fleste,

men ogsaa fordi han da vil strebe ved Koglerier
 at forsore de Eensoldige, og mellem Tydsklands Bog-
 lærde vil han finde dygtige Ejendomme, Folk som i Sam-
 fund med Verdens Vand vil giøre ikke endda saa
 smaa Mirakler paa deres Viis. At han ei heller vil foragte
 Brugen af saadant, lærer hans Afsærd i Egypten,
 thi en af hans Lovtalere fortæller ret trostyd-
 dig, hvorledes han i Samtalen med Mustierne i den
 Egyptiske Pyramide, formastelig blandede sin
 Sag med Guds, ja sagde de gruelige Ord: en him-
 melsk Bogn skal paa min Besaling op-
 stige til Skyerne og Tordenen skal som
 en Metaltraad staa ned paa Jorden saa-
 snart jeg byder*)

Da jeg nu tænker saaledes, anseer jeg det for
 min Skyldighed at udgive nærværende Spaadom eller
 rettere, Forklaring af Skrifstens Spaadomme, thi er
 Tiden ei saa nær, som det synes, da kommer den
 dog vist engang, og er den nærr, da vil disse Ord staa
 som et unøgteligt Vidnesbyrd om den Hellige Skrifts

*) Geschichts Napoleons 1 Bd. Pag. 248 hvor det, som
 Intet, bemærkes at han meente en Lustmaschine og
 en electrisse Conductor.

Guds immeli heb, og som en Trostens Engel til at
epmuntre og storce og forførde. Dertil er det Ord
saamigeget mere skifte, som det bører os den glade Ti-
dende, at Dannemark og Norge, skjondt de fage Deel
i Trengselen, dog skal undgaae Ødelæggelsen og gien-
fodes til et Veed i Guds Have, til et Zion for Hans
Hellige Tempel.

At nu den Skrift virkelig er faldet mig saaledes i
Haender, haaber jeg, Man vil tro, da det er vitter-
ligt, at jeg vilde sige det Samme i Guds Navn som
mine egne Ord, hvis de varre mine; jeg haaber ogsaa
at den selv kan vidne om sin Egthed, jeg er villig
til at vise hvor som onser det, Haandskriften, og
skeer det som end er tilkommende, et med det Samme
Egtheden af Talen om det Foregaaende bevist.

Skal jeg nu sige mine Tanker om dette lille
Stykke, da i det jeg beundrer Forfatterens dybe Ind-
sigt i den Hellige Skrift og de uwordne Ting, synes
det mig, at han har feilet lidt i at ville hentolke Alt
om den store Fristelse paa een Mand, og jeg mener at
Dyret er Frankrigs Land i det Hele, og at om ogsaa
Napoleon skulde være ulyksalig nok til at stride qaben-
bar mod Guds Sandhed og Kirke, saa er det dog

endnu een end større og grueligere Strid tilbage om et Par hundrede Aar, hvor det er rimeligt at Frankrig vil udspille sin ulykksalige Rolle.

Mærkeligt er det, at Forfatteren, som Man seer, har haat Die paa Kong Frederich den 2den i Preusen, og at just det har forledt ham til at ville bestemme Aarstal uden at betoense, at det er os ikke givet at vide Tiden eller Stunden.

Give nu Gud, at ogsaa disse Ord maatte være frugtbare, og kraftelig udbrede Hans Riget; at de maatte hos ret Mange forstyrre den bedrøvelige Sækerhed, hvori de ere nedsjunkne, at de maatte drive hver som troer paa Gud, til ivrigere at søger Ham, til mere levende at forestille sig, at ogsaa vi kan opleve den Time, da vi skal vælge mellem at fornøgte Menneskens Son eller fornøgte os selv, forsage det Timelige eller det Evige! Da skal jeg velsigne den Stund i hvilken jeg fandt og udsendte denne Tale, ved den Hellig Aands naadefulde Bistand velsigne Dagen, om jeg ogsaa engang skulde anklages og dommes af Mennesker som en Misdæder netop for disse Ord, thi da leed jeg som en Christen, hvilket ei er at skamme sig ved, men at glædes over med en inderlig

Glæde i Herren, som de gamle Guds Børn, der have fuldkommet Løbet, og vente os under Guds Alter.

Guds Fred, som overgaaer al Forstand, forvare vore Hjerter og Tanker i Christo Jesu vor Herre! Hvo som haver Øren han høre hvad Manden siger til Menighederne: hvo som vinder, ham vil Jeg giore til en Pilleere i min Guds Tempel og Jeg vil skrive min Guds Navn paa ham, og den min Guds Stads eg mit det ny Navn. Apoc. 3. Give Gud, at det maa veroe sandt om vort Fædreneland Amen! i Jesu Navn, Amen!

København den 16 Febr. 1814.

M. F. S. Grundtvig.

Om den Store Anti Christ eller sidste Forfolgere.

Hans Personlige Kjendskaber.

1. En meget spidsfindig Forstand, som mærker det, de forrige Regienter ei have mærket Dan. 7, 8.
2. Hedeniske Principia og gandske stridige mod den aabenbarede Religion, hvorfør han kaldes Dyret af Afgrunden. Apoc. 11, 7.
3. Foragt over sine Forfædres Rige. Dan. 11, 37.
4. Et Siad, som ophøjer sig over alle Regienter og Gud selv. Dan. 11, 37.
5. Ingen Kierlighed til Fruentimmer. Dan. 11, 37.
6. En Bespottelses Land imod Gud, Christum, hans Hellige og Kirken ibid.

Hans Egenskaber i Henseende til
det udvortes.

1. Hans Fædrene-Rige ligger i det gl. Romerstæ Monarchies Grænser, thi han opkom imellem de 10 gamle Riger. Dan. 7, 8.
2. Er lidet af Begyndelsen, hvorfør det kaldes det lidet Horn.
3. Bliver et separat Rige, ej for længe efter de gamle Kongeriger, og tager esterhaanden til.
4. Hører i visse Maader til Keiserdømmet i Øydeland, siden det siges at være af de 7 Hoveder. Apoc. 17, 11.
5. Kommer til den Keiserlige Værdighed efter den 7de Familie.
6. Ligger saaledes i Europa, at han har nogle andre Lande, Østen, Sonden og Norden for sig, med hvilke han skal føre den store Krig.
7. Dette Riges Beboere bekender sig ej til den Papistiske Religion, thi da bliver det næsten ubegribeligt, hvorledes det samme Rige er det, som skal ødelægge Regimentet. Es. 19. Hvilket dog skal gøres af dette Rige. Apoc. 17, 16.
8. Det bekender sig til den Protestantiske Religion, thi, naar Jerusalem eller Gs. Kirke i de sidste Tider skal antages, da skal ogsaa Juda eller et til Kirkens Lærdom sig bekendende Folk være iblandt dens Fiender. Zach. 14, 14, 12. Es. 19, 17.

Hans Kriger.

1. Han skal have store og haarde Kriger med et Rige, som ligger Sønden for hans Lande, og som er Rom. Catholisk Dan. 11, 40.
2. Han skal angribes af Regienten i Morden baade med Land-Armeer og med Skibe; de Nordlige Regientere ere Protestantter, thi naar den store Forsølgere vender sig mod Morden, siges han at komme i det deilige Land.
3. Nogle Protestantter skal blive ilde medhandlede, men 2de Protestantiske Riger skal undgaae og mestendeel og det 3die Protestantiske Nordlige Rige. Dan. 11, 41.
4. Efterat han har tvunget Protestantterne til Fred, skal han vende sin Magt mod de Catholske. Dan. 11, 42. Egypti Land skal da ingenlunde undkomme. Es. 19. el, Italien skal for alle Ting finde hans haarde Magt; dens Rigdom skal falde i hans Hænder, da er det at Paven skal forstyrres, Rom ødelægges, og den Spaa-dom opfyldes. Apoc. 17, 16.
5. Dog kort førend dette skeer, skal hanaabne sig Veien til Italien ved at bemægtige sig og foreene med sit Rige 3 af de gl. Riger i Europa, alt Sønden for hans Lande og tillige Catholske Dan. 7, 8. 20. 24.

6. Nogle nye Konger, men Vasaller af ham, vil da og blive. Apoc. 17, 12. Dan. 11, 39.
7. Mens han med saadan uimodstaelig Magt gør imod de Lande hvad han vil, udruster et Østligt Rige med de Nordlige sig imod ham, hvorpaa han vender sig imod dem og udsletter og ødelægger alleting. Dan. 11, 44.
8. Han trænger sig da paa sin Ven til Norden, til et Land, hvor Guds hellige Bierg er, ud i en Province, som ligger imellem de 2de Hav. Dan. 11, 45.
9. Der skal leveres et Feltslag imellem ham og den sande Relig. Bekiendere, hvor Gud selv saa kraftig vil hælpe sin lidende Hjord, at han skal komme til sin Ende og ingen hælpe ham. Dan. 11, 19, 45.
10. Imidlertid har han allerede bragt de Hellige til den største Nød, thi han fører Striid imod de Hellige og overvinder dem. Dan. 7, 21. Apoc. 11, 7. 13, 7.

Hans Opførsel i henseende til Religionen.

1. Hans egne Principia ere stridige mod den aabenhærdede Religion.
2. I hvor øste end Skriften taler om ham, saa ytrer han ei sine Principia og sin Lust at udbrede dem, førend han haver overvundet Kongerne i

Sæden, forbundet Protestanterne til Fred og forstyrret Paven, ja 2den Gang vendt sig mod Protestanterne.

3. Hvad Egenstaber hans Religion har, kendes af, at han figes at bespotte Gud, hans Tabernacul og dem som boer i Himmelene. Dan. 7, 25. Apoc. 13, 6.
4. Han skal forbyde Skriften Brug og giøre alt sit til at udrydde den, som gives tilkende Apoc. 11. Ved de 2 Vidner som ihielslaes og ligge som døde Legemer paa den store Stads Gader eller i Europæ Lande; dette skal lykkes til en tid tildeels men ej ganske, thi Kirken har især i det spærede Norden sine Tilflugts Stæder, hvor hans Besalninger ikke agtes. ibid. v. 9.
5. Han skal forkaste og ophæve Festerne og de hellige Dage. Dan. 7, 25.
6. Han skal opdigte en Religion, som ei hidtil har været i brug, og enten opdigte en nye Guddom, eller øre den sande Gud, allene som en Krigs-Gud. Dan. 11, 38.
7. Han skal giøre sin Gudstjeneste med en stor udvortes Pragt. ibid.
8. Han skal finde mange Tilhængere, thi alle Fordiskindede skal ansee ham med store Dyn for hans utroelige Lykkes og Fremgangs skyld. Apoc. 13, 8. 14, 8.

9. Naar han er steget til den Magt, at alting maae
vige for ham, skal en vis eller maa ske nogle visse
falske Lærere opstaae, som skal troeligen gaae
ham tilhaande. Apoc. 13, 11.
10. For at forblinde Verden, skal adskillige Kunstige
Mirakler opfindes. Apoc. 13, 13.
11. Den falske Gud, som Dyret har opfundet,
skal giøres et Billed, hvorved skal foregaae den
spidsfindigste Sviig. Apoc. 13, 14, 15.
12. Den store Tyrans Tilhængere skal aabenbare
bekiende sig til ham og det ester en vis formu-
lair. Apoc. 13, 16.
13. De der ei vil, dem skal betages al Handel og
Vandel i det borgerlige Liv, ihielstaes; her-
over skal de Helliges Blod udøses strømmeyiis.
Apoc. 13, 17. Zach. 14, 2.
14. De Jordiske findede, som ere blevne Dyrets Til-
hængere, skal meget glæde sig ved disse Foran-
dringer og befordres til stor øre. Landet skal
han uddele til Løn for dem, som har hiulpet
ham. Apoc. 13, 3. Dan. 11, 39.
15. Til at være Tyrannens Tilhængere hører 2 Ting
a) at bekiende sig til den skrevne Formulair;
b) at regne Aarstallet fra Tyrannens Fødsel, iste-
den for, at det nu regnes fra Christi Fødsel, det
er at have Tallet paa hans Navn. Apoc. 13, 17.

Hans Lykke og Ende.

1. Han skal efter en haard Krig med et for hans Lande liggende Sydlige Hof svinge sig paa Keiser-Thronen. Apoc. 17, 10. II.
2. Han skal bemægtige sig 3 af de gl. Riger i Europa, faste Regientere af Thronen og Disponere over Landene efter eget Tylle. Dan. 7, 24. II, 39.
3. Han skal kue de øvrige Regientere. Dan. II, 41-44.
4. Protestantter og Catholiske maae begge viige for ham, som før er viist.
5. Hans Indtrykkelse i det Protestantiske Land imellem de 2de Hav, i Sjælland er hans Lykkes sidste Termin. Dan. II, 45.
6. Derpaa udtryrder de bestemte Plager over ham, som indeholdes i Apoc. 16.
7. Gud skal ved de tilbageblevne Protestantter med sin Almagt forslige ham, hvorpaa han der nu øengstes, falder de Asiatiske Konger, hvoriblandt Tyrken er, til Hielp, men de med ham slaaes og overvindes. Apoc. 16, 12.
8. I det største og allermærkeligste Felt slag, som gandske dømmer Sagen, bliver Tyrannen med sine falske Over-Lærere og naaer deres Ende. Apoc. 19, 20.
9. Tyrannens Boldsomhed imod de Hellige og Ondskabs Habenbarelse mod Skriften, tillige med hans Religions solempne Begyndelse begynder 3½

Nar før hans Elykkes Tid er udrundet. Apoc. II,
9. II. Men denne Tid er udrundet 1766, følgelig begynder deth Onde i sin Hidsighed midt i Aaret 1762; thi de $3\frac{1}{2}$ Dage ere efter den Prophetiske Talemaade $3\frac{1}{2}$ Aar, hvilken Tid udtrykkes. Apoc. 13, 5. ved 42 Maaneder, som ere naturlige Maaneder eller $3\frac{1}{2}$ Aar, ligeledes Apoc. II, 2.

NB. Dyrets Tal siges Apoc. 13, 18. at være 666, som er efter alles Tilstaaelse det vanskeligste Stæd i Nabenbaringen. Men lader os sætte, at de 666 ere Maaneder, vi formeere ey denne hypothesin uden Grund, thi disse 666 siges at være Dyrets Tal (eller den sidste Tyrans Tal), som der allene tales om v. z. ham tillægges v. 5. 42 Maaneder, eftersom disse 42 Maaneder, der siges at være hans Tal: saa slutte vi, at de 666 ere ligeledes Maaneder. De 42 Maaneder ere i Kraft af Sammenligningen med Apoc. II, 9. 3 Aar og 6 Maaneder. De 666 Maaneder ere da ogsaa 55 Aar og 6 Maaneder. Begge Tidsløb er Dyrets Tal, eller en tællet og bestemt Tid for Dyret. Den Tid af $3\frac{1}{2}$ Aar er den Tid, i hvilken hans Boldsomhed skal næae den største Høyde. De $55\frac{1}{2}$ Aar ere da enten hans Regierings eller heele Elys Aar; hans Regierinsaar kand de ei være, thi den heele Tid, i hvilken den sidste Forstyrrelse

gaaer ud paa, varer allene 30 Aar; følgelig maae
derved forstaaes hans heele Levetid.

Vi giøre da denne Slutning: Den sidste Tyr-
ran skal leve 666 Maaneder eller $55\frac{1}{2}$ Aar; denne
Forklaring er a) overeensstemmende med Guds
Hands Simplicite; grundet i Capitlet selv og b)
kand tage imod alle de Talemaader, som tillægges
dette Tal.

Det er en Visdom at viide dette, især i Ti-
den selv, da det figer os Enden paa alt det onde,
Tyrannen skal giøre; det maae findes ved en Be-
regnelse og Sammenlæggelse med Capitlet selv;
Det er et Møfs. Maaneders Tal, som Job
figer c. 14, 5. naar han taler om et Menneskes
Livs Tal.

Den sidste Tyran skal foragte Gud, Christum
og Religion; han skal efter Dan. 7, 25. omfiste
Tider. Det er ganske rimeligt, at han i sin daar-
lige Hosmod kan opfinde at sifte en nye Tidsreg-
ning, og regne Aarene fra sin Fødsel, da de ellers
regnes fra Christi Fødsel. En Gierning, der meget
got passer sig paa den store Anti-Christ. De, som da
vil være hans Tilhængere, maae antage den an-
befalede Beregning, som er grundet paa ham eller
hs. Navn. De, som holde ved den sande Lær-
dom, side og døe for den, siges Apoc. 15, 2. at
vinde Seier over Dyrets Navns Tal, det er: de

antage ej den anordnede Tids Regning, saasom høystfornærmelig mod deris Frelsers øre. Hvad er nu meere mærkeligt, end at en vis Herre i Europa, paa hvilken allerede endel af de foransørte Charakterer passer sig, er født 1712 den 24 Januar. Maar man nu til samme Fødsels Aar lægger 55 Aar og 6 Maaneder, saa har Vi 1767 den 24 Julii. Hvor nøye det kommer overeens med den Tid for Tyrannens Lykke og Enden paa hans Lykke, hvilken Vi tilforn af Skriften har forestillet, sees lettelig. Tiderne skal vise, hvad Rigtighed der kand være i Vor Forklaring.

Skrevet d. 26 Aug. 1757.

*Omnia perspiciant, quæ portent tempora,
gentes.*

NB. Dette Stykkes Auctor, ved navn G: har 1756 in Octb. sagt i et Selskab, at Danmark skulle blive indviklet i Krig 1762.

Gelsignet være Gud, som gjorde denne Prophet til Lønner, thi siden Ao. 1720 har Danmark havt den lyksaligste Rolighed. D. 11 Nov. 1764. *)

G.

*) Disse to Anmærkninaer, af hvilke i det mindste den sidste synes skrevet med min slg. Faders Haand, tilføies, fordi det er mærkeligt at Gottoleren her urigtig beskyldes for Logn, thi det er vitterligt, at Danmark var indviklet i Krig. 1762. At der fra 1787 til 1817 er 30 Aar, vil maake og vorde mærkværdigt.

Udg. A. m.

